

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá obrazem středověkých osobností v učebnicích dějepisu pro ekvivalenty základní a střední školy mezi lety 1869 a 2021. Cílem této práce je využít kvantitativní metody k zmapování proměny těchto osobností a identifikování charakteristik, které v jednotlivých obdobích předurčovaly jejich výběr a tím přispět do reflexe dnešního kánonu významných osobností ve výuce dějepisu. V teoretické části jsou uvedeny dějiny a dějepis a stručně charakterizována jednotlivá období z hlediska společenských a politických změn a vývoje historiografie, školství a výuky dějepisu. V praktické části jsou sledovány charakteristiky zmiňovaných osobností rozdělené do tří hlavních tematických celků. Ke sledování charakteristik jsou využity základní statistické metody a metody data analýzy. Vypozorované proměny jsou následně interpretovány na základě vývoje jednotlivých období předneseného v teoretické části. Bylo zjištěno, že obraz osobností českého středověku se výrazně měnil zejména pod vlivem historiografie a dobových cílů dějepisné výuky. Konkrétně významnou roli hrálo, jak moc je dobová historiografie soustředěna na politické, kulturní nebo hospodářské dějiny. Od toho se mimo jiné odrážel i nominální počet jmen v učebnicích, který následný obraz osobností silně zkresloval. Na výuku dějepisu měl nejvýznamnější vliv antiklerikalismus, nacionalismus, socialismus a v moderní době i feminismus. Z hlediska konkrétních prosazovaných období či osobností výběr nejvýznamněji ovlivnilo prosazování husitského hnutí.

KLÍČOVÁ SLOVA

Učebnice, středověk, analýza, osobnosti.